

Bolig for velferd Innlandet

Statsforvalteren i Innlandet

Husbanken

Innlandet
fylkeskommune

Bolig for Velferd Innlandet

- ▶ Bolig for Velferd Innlandet er et samarbeid mellom ulike regionale aktører, hvor vi samordner oss ut mot kommunene og tilbyr bistand på det boligsosiale området
- ▶ Utgangspunktet er strategien «Alle trenger et trygt hjem», samt våre oppdrag på boligsosialt område
- ▶ Samarbeidet består av
 - ▶ Statsforvalteren i Innlandet
 - ▶ Innlandet fylkeskommune
 - ▶ Husbanken Øst
 - ▶ NAV Innlandet
 - ▶ NAV Hjelpemiddelsentralen Innlandet

Statsforvalteren i Innlandet

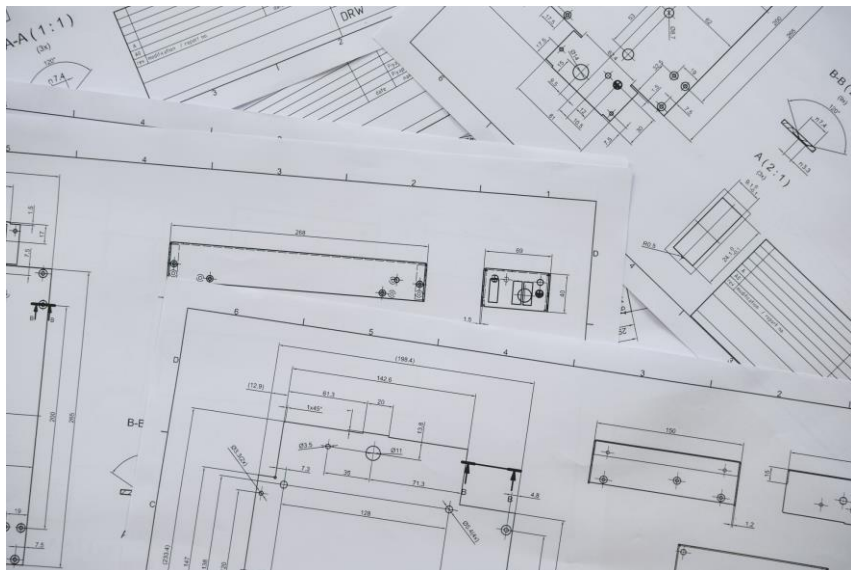
Husbanken

Innlandet
fylkeskommune

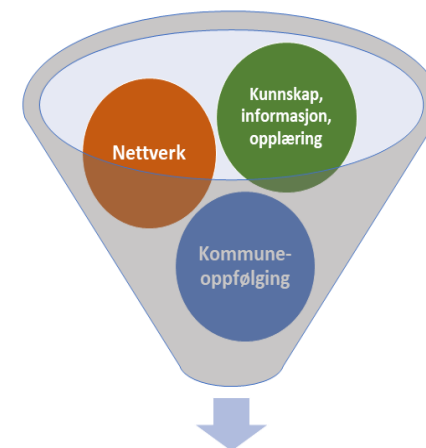
Fra idé til tiltak og gjennomføring

Vi tilbyr:

- Webinarer
- Oppfølging til enkeltkommuner
- Nettverkssamlinger
- Nyhetsbrev
- Hjelpere dere å se ting i sammenheng

Mål: Systemendring

Kontaktinfo:

- Mer informasjon på nettsiden: Boligsosialt arbeid og Bolig for velferd Innlandet | Statsforvalteren i Innlandet

Boligsosialloven

Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet

- Kommunene har fått et større ansvar

Ansvar for organisering og planlegging (§ 5)

- Kommunen skal
 - Sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester
 - Samarbeide med andre offentlige aktører
 - Ha oversikt over behovet for boliger - skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi

Individuell rettighet (§ 6)

- Til innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet
- Rett til å få bistand for å skaffe eller beholde egnet bolig - en vedtaksfestet *tjeneste*

Status i Nord-Østerdal for boligsosialloven, Forms-undersøkelse

- ▶ 34 av 46 kommuner i Innlandet har besvart undersøkelsen
 - ▶ Flere har ikke plassert ansvaret for BS lov, selv om den trådte i kraft i 2023
 - ▶ Veldig ulik organisering og ansvars plassering fra kommune til kommune
- ▶ Høy svarprosent fra Nord-Østerdal: Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Tynset
- ▶ Vedtaksansvar i Nord-Østerdal: ulikt plassert
 - ▶ Boligkontor, Nav/Inntaksteam, Boligutvalg, Teknisk
- ▶ Oppfølgingsansvar Nord-Østerdal: Delt på flere (2-4 avdelinger)
- ▶ En kommune har ikke plassert ansvar for å fatte vedtak, men har plassert ansvar for å utføre den vedtaksbaserte tjenesten
- ▶ Os og Tynset har utarbeidet søknadsskjema og har fattet vedtak. De øvrige har ikke det.

Interkommunalt politisk råd i Nord – Østerdal

-kommunens utfordringer på boligområdet

// Morten Sandbakken , NAV HMS Innlandet 04.12.24

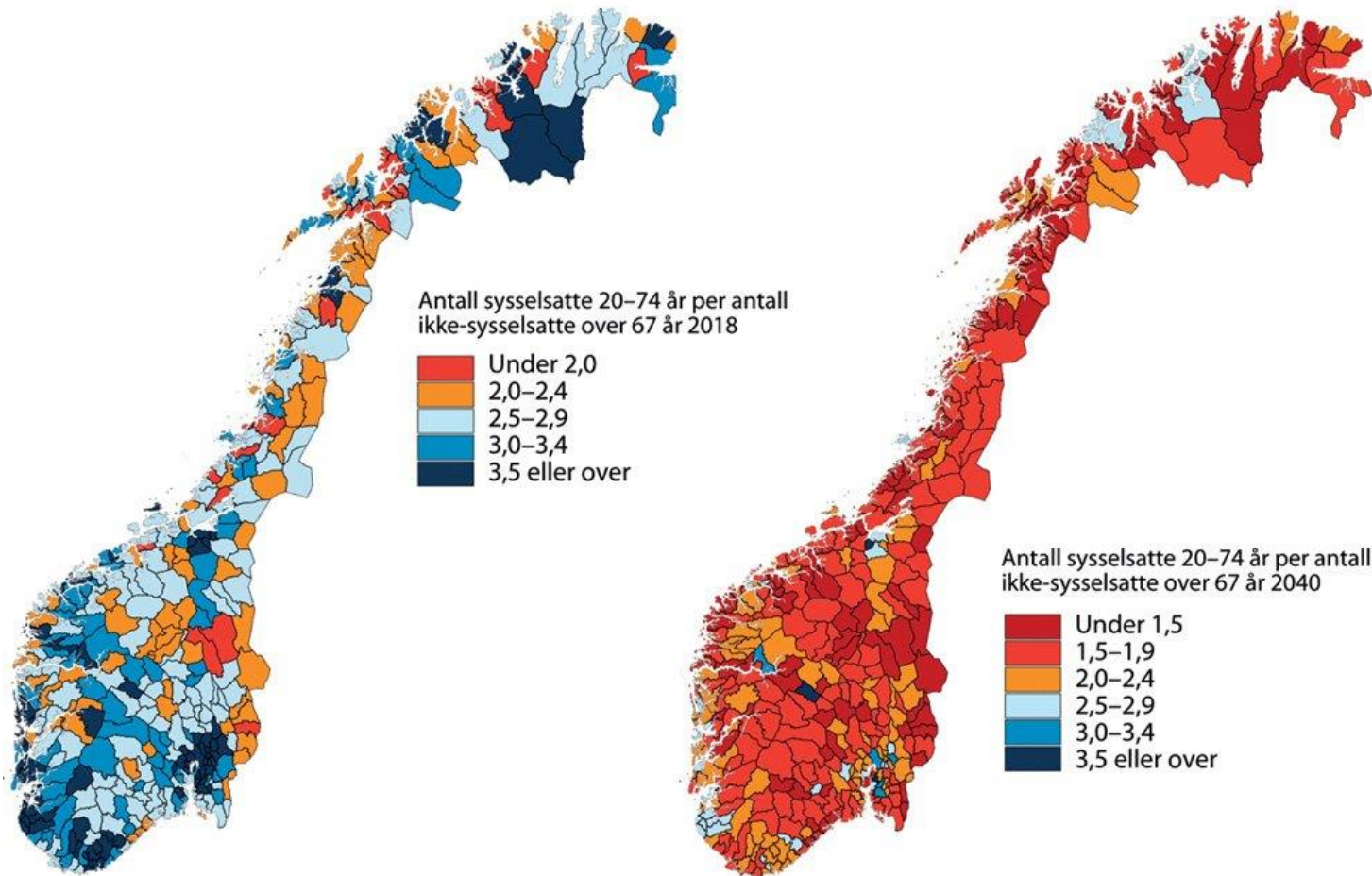
Hjelpemiddelsentralen og boliger

- Samarbeider tett med kommunale ergoterapeuter
- Tilrettelegger eksisterende boliger med hjelpemidler
- Tilrettelegger eksisterende boliger med tilskudd
- Veileder ved nybygg, privat og offentlig
- Samarbeidspart med tverrfaglige boligteam i kommunen
- Pådriver og informasjon

Sysseissettingsutfordringa

Til venstre: 2018
Til høyre: 2040

Sliter med rekruttering - Orkland

Sør-Trøndelag

Nyheter Marked Kultur Sport Live eAvis Debatt

- Norges flotteste helse- og omsorgssenter

Stenger fem rom: - Umulig å få rekruttert sykepleiere

Må stenge topp moderne sykehjemsrom

- Hvorfor skal vi pynte til påske og vaske kopper? spør sykepleieren som heller vil gjøre sykepleieroppgaver når hun er på jobb.

Grete Thobroe
Journalist

Kari Sørbo
@kariisorbo
Journalist

Vi rapporterer fra **Lensvik**

Publisert 26. apr. kl. 18:06
Oppdatert 26. apr. kl. 23:33

MYE HUSARBEID: Sykepleier Stine Svanem tror det blir lettere å rekruttere sykepleiere om de i større grad får utføre faget sitt. I dag bruker de også mye tid på oppgaver knyttet til husarbeid.

FOTO: ELISABETH VALSETH

Agenda Kaupang

- 35 prosent er mer ressurskrevende
- Redusert ressursbruk i 30%
- Mer selvhjulpen i 28%
- Redusert fallrisiko 34%
- HBO redusert 18%
- Lengre botid 30%
- HBO arbeidssituasjon 34%

AGENDA
KAUPANG

OM OSS ▾ MEDARBEIDERE TJENESTER ▾ BRANSJER ▾ REF

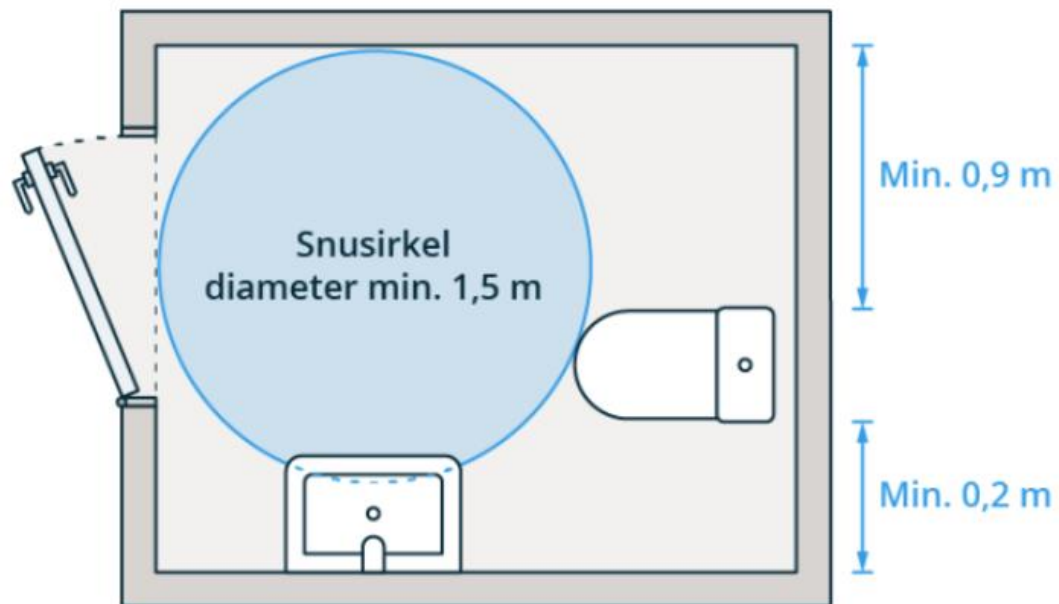

Rapport 2018/24 | For Kommunal- og moderniseringsdepartementet

 AGENDA
KAUPANG
VISTA

Et godt bad forlenger livet (i egen bolig)

Fysiske hindre i boliger – og tiltak for å fjerne dem

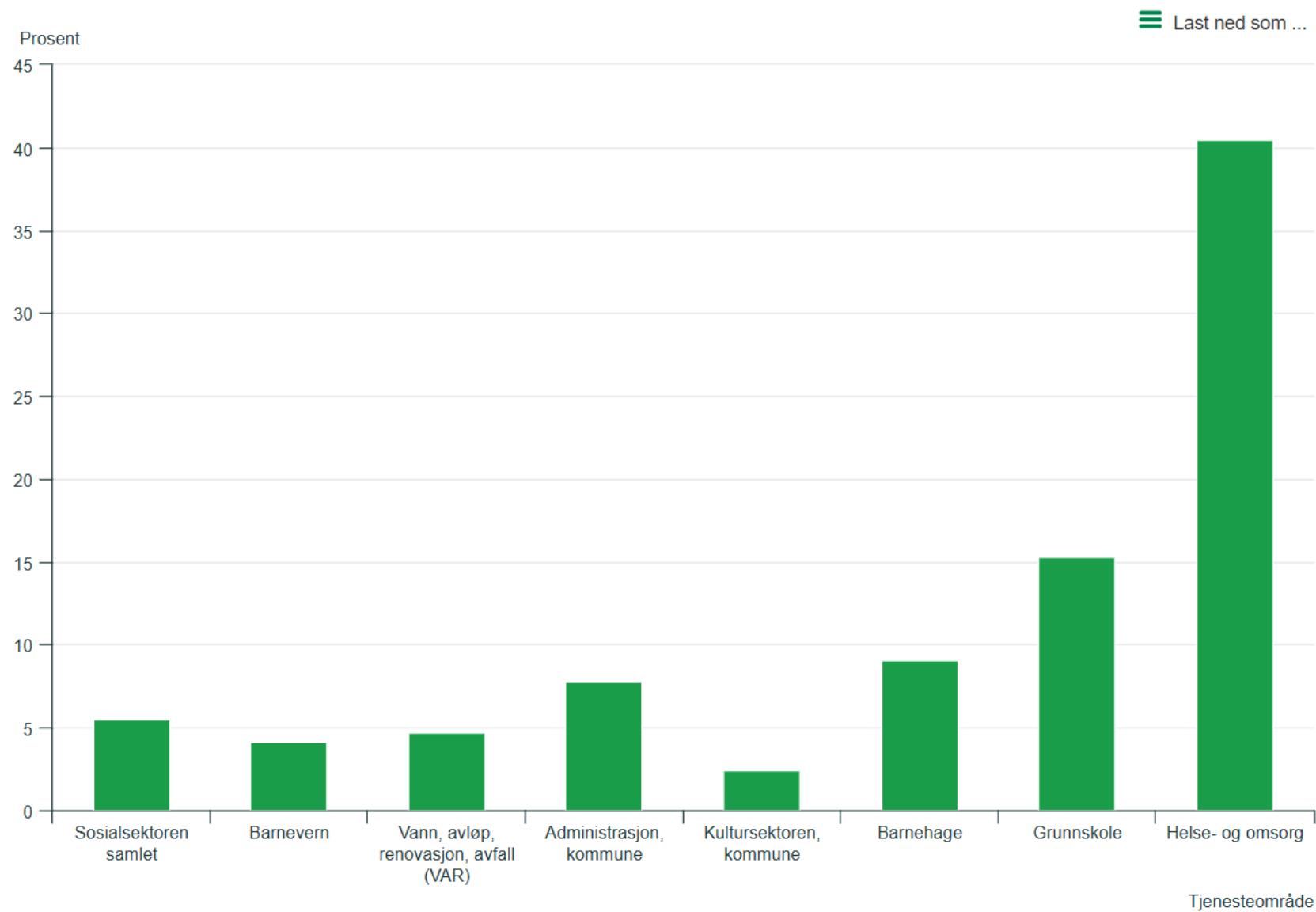
MATRIX Square
Bredde 90 cm

Utgifter etter utvalgte områder

Vis som figur

Vis som tabell

Hva MÅ kommunene gjøre for å møte morgendagen

- Helhetlig boligpolitikk
- Utnytte handlingsrom i reguleringsplaner
- Helhetlig planlegging i kommunen
- Skape gode arbeidsplasser i hjemmebasert omsorg
- Kartlegge fremtidig behov, og planlegge etter dette
- Private må bygge de boligene som kommunen har bruk for
- Se helhet i kommunens budsjetter
- Få ned sykefravær

Ved ny bolig

- Hva er TEK 17
- Terskelfri adkomst
- Stort nok bad, helst min.6m'2
- Gang

Rehabilitering av eksisterende bolig

- Ha en plan for terskelfri adkomst
- Bad- helst 6 m'2
- Hvordan håndtere huset
 - Snø
 - Gressplen
 - vedlikehold

14

Takk for meg

www.kunnskapsbanken.net

www.finnhjelpemiddel.no

www.nav.no

Morten Sandbakken

NAV Hjelpemiddelsentral Innlandet

Alle skal bo godt og trygt

Husbanken skal bidra til å
forebygge at folk blir vanskeligstilte
på boligmarkedet, og til at
vanskeligstilte kan skaffe og
beholde en egnet bolig **og støtte**
kommunene i deres boligpolitiske arbeid

Fire innsatsområder for boligpolitikken

1. Flere skal få mulighet til å eie egen bolig
2. Leiemarkedet skal være trygt og forutsigbart
3. Ta vare på de boligene vi har, og bygge de vi trenger
4. Forsterket innsats for dem som ikke klarer å skaffe seg eller beholde en egnet bolig selv

- Kommunens plikt til å ta boligsosiale hensyn i plan:
 - Skal ha **oversikt over behovet** for ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet
 - Boligbehovet for vanskeligstilte skal inngå i kommunens **planstrategi**
 - En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien
 - Overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet skal fastsettes i **kommuneplanen**

Prop. 132 L

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om kommunenes ansvar
på det boligsosiale feltet

Behovskartlegging - du må vite hva behovet er

Utbygging må møte de behovene kommunen og næringslivet har:
Feks

- Utleieboliger til vanskeligstilte på boligmarkedet
- Omsorgsboliger
- Boliger for arbeidstakere

Samarbeid mellom flere aktører og god behovskartlegging vil redusere risikoen i prosjektene

Helhetlig virkemiddelbruk

FORUT-
SETNINGER

ORGANISERING OG FORANKRING

OVERSIKT OVER BEHOV

BOLIGSOSIALE HENSYN I PLAN OG
DISTRIKTPOLITISKE HENSYN I PLAN

INNSATS-
OMRÅDER

Fremskaffe utleieboliger

Bygge nye
eierboliger

Kjøpe bolig

Beholde, oppgradere og tilpasse
bolig

Omsorgsbygg

STRATEGI

Kommunen
1. kjøper boliger
2. bygger nye boliger

Samarbeid med
private
utbyggere/
utleiere

Formidle bolig i
det private
utleie-markedet

Utbygger bygger
boliger for salg
eller
privatpersoner
bygger i egen regi

Bistå vanskelig-stilte
med å kjøpe bolig.
Leie til eie
Eie først

Bistå personer til å
bli boende i eid
eller leid bolig

Oppgradere/
tilpasse
eksisterende
boliger og gjøre
boliger
tilgjengelige

Bygging og utbedring
av sykehjem,
omsorgsboliger og
dagaktivitetssenter

HUSBANKENS
VIRKEMIDLER

Lån til utleieboliger
Bostøtte til leietakere
Faglig støtte

Lån til
utleieboliger
Bostøtte til
leietakere
Faglig støtte

Bostøtte
Faglig støtte

Lån til boligkvalitet:
- Livsløpsbolig
- Miljøvennlig bolig
Faglig støtte

Startlån
Bostøtte
Investeringsstilskudd
Faglig støtte

Startlån til
refinansiering (eid
bolig)
Bostøtte
Faglig støtte

Lån til boligkval.:
oppgradering
Tilskudd til
energitiltak
Startlån (eid bolig)
Faglig støtte

Investeringsstilskudd
Tilskudd til
energitiltak
Bostøtte
Faglig støtte

KOMMUNENS
VIRKEMIDLER

Strategi for
anskaffelser
MVA-komp.
Kommunen kan eie
inntil 30% i borettslag
og min. 10% i sameier
Kommunal
forkjøpsrett (komm.
kjøper)
Utbyggingsavtaler
Selge/kjøpe tomt
Reguleringsplan

Strategisk
boligpolitikk
Tilvisningsavtale
Tildelingsavtale
Innleie
Selge tomt
Feste bort tomt

Øk. rådgivning
Veiledning
Bo-oppfølging
Garanti for
depositum eller
kontantdep.
Øk. sosialhjelp
Kommunal
bostøtte

Selge kommunal
tomt
Feste bort
kommunal tomt
Rask saks-
behandling

Øk. rådgivning
Veiledning og
oppfølging
Kommunal
forkjøpsrett
(leietakere kjøper)
Salg/kjøp av tomt
Opprette BRL
Tilskudd til
etablering

Øk. rådgivning
Tilskudd til
etablering
Veiledning
Bo-oppfølging
Tjenester i bolig
Øk. sosialhjelp

Øk. rådgivning
Tilskudd til
prosjektering og
utredning:
tilpasning
Tilskudd til
tilpasning
Byggeteknisk
rådgivning

Salg/kjøp av tomt
MVA-komp.
Reguleringsplan
Utbyggingsavtaler

Husbankens økonomiske virkemidler

- Lån til boligkvalitet
 - Oppføring av livsløpsboliger
 - Oppgradering
 - Miljøvennlige boliger
- Lån til utleieboliger – i samarbeid med private
- Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem
- Startlån fra kommunen – til kjøp eller tilpasning av boliger
- Bostøtte – for de med lave inntekter og høye bostgifter

Husbankens økonomiske virkemidler	Budsjett/disponible tilsagnsrammer 2024 (etter RNB)	Budsjettforslag/ disponible tilsagnsrammer 2025	Kommentar
Lånerammen	32 mrd. kr.	29 mrd. kr. + 3 mrd.	Startlån: 18 mrd. kr. Lån til studentboliger: 2,1 mrd. kr.
Bostøtte (inkl. strøm)	4,3 mrd. kr.	4,0 mrd. kr.	
Investeringsstilskudd (HOD post 63)	3 000 mill. kr.	3 250 mill. kr.	
Tilskudd til boligtiltak (post 78)	37,5 mill. kr.	37,9 mill. kr.	
Bolig-, by- og områdeutvikling (post 72)	20,0 mill. kr.	20,8 mill. kr.	
Etablering og tilpasning i distriktskommuner (post 72)		17,0 mill. kr.	Nytt tilskudd for kommuner med bygdevekstavgifter i Finnmark
Tilskudd til bygging av studentboliger (KD post 75)	1833,5 hybelenheter	1650 hybelenheter	Økt til 3050 og 40 % tilskudd (mot 28 % før)
Rentekompensasjon skolebygg (KD post 61)	Investeringsramme 1 mrd. kr	Investeringsramme 2 mrd. kr.	
Tilskudd til energitiltak i kommunale bygg (ED post 60)	350,0 mill. kr.	300,0 mill. kr.	
FoU-porteføljen (post 21)	12,4 mill. kr.	12,4 mill. kr.	
Utviklingsporteføljen (post 45)	91,7 mill. kr.	73,5 mill. kr.	

Tilskudd til energiltak i kommunale bygg

- Tilskuddet går til tiltak som minsker behov for energi i kommunalt eide utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem

Startlån

Startlån – en fleksibel ordning

- For personer og familier med langvarige boligfinansieringsproblemer som ikke får boliglån i ordinær bank.
- Startlånet kan brukes til:
 - Kjøp og bygging av bolig (også ny bolig, og kan finansiere inntil 100 % av kjøpesummen)
 - Refinansiering av lån
 - Utbedring og tilpasning av bolig

Også for eldre og for å tiltrekke arbeidskraft

- «Sysselsettingsunntaket» § 5-4 c: Boligsituasjonen hindrer mulighetene til å opprettholde et arbeidsforhold, eller hindrer utvikling av det lokale næringslivet.
 - Kun krav om avslag i bank!
- Startlån til eldre lite brukt til tross for at eldre også er ei målgruppe for låneordninga

Startlånnettverk

Nord- og Sør-Østerdal + Løten

- Sikre god forvaltning av startlånet
- Viktig arena for erfaringsutveksling og diskutere utfordrende saker
- Husbanken kan bistå ved behov

Boligutvikling i distriktene Bakteppe 2022:

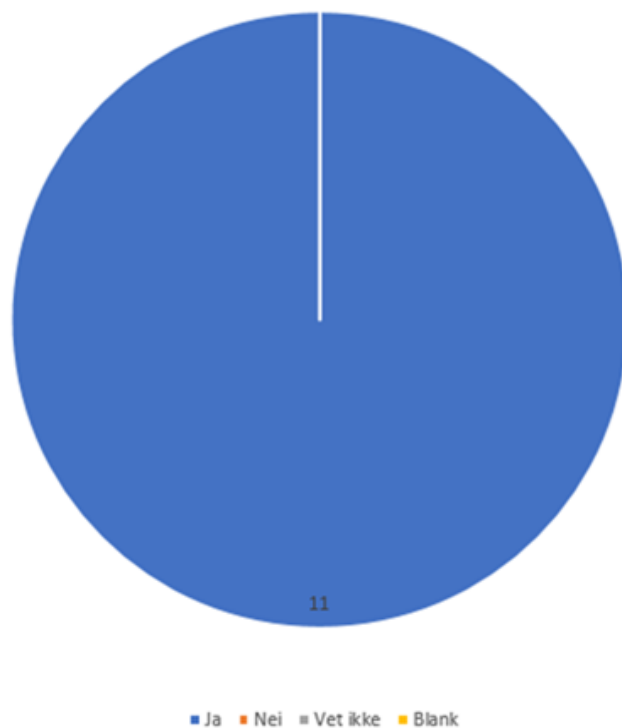
1. «Tynne boligmarkeder» (SSB sentralitetsindeks 5 og 6) Lave boligverdier, mange boliger med oppgraderings-behov, få egnede boliger for å tiltrekke nye innbyggere, få boliger som ligger sentrumsnært
2. Lav omsetning av boliger
3. Få og uegnede utleieboliger på markedet
4. Lite nybygging
5. Behov for planverk som sikrer ulike typer boliger
6. Generelt høy og økende andel av befolkning over 80 år
7. Behov for egnede boliger for eldre og arbeidstakere

Igang satt prosjektet «Boligutvikling i distriktene»

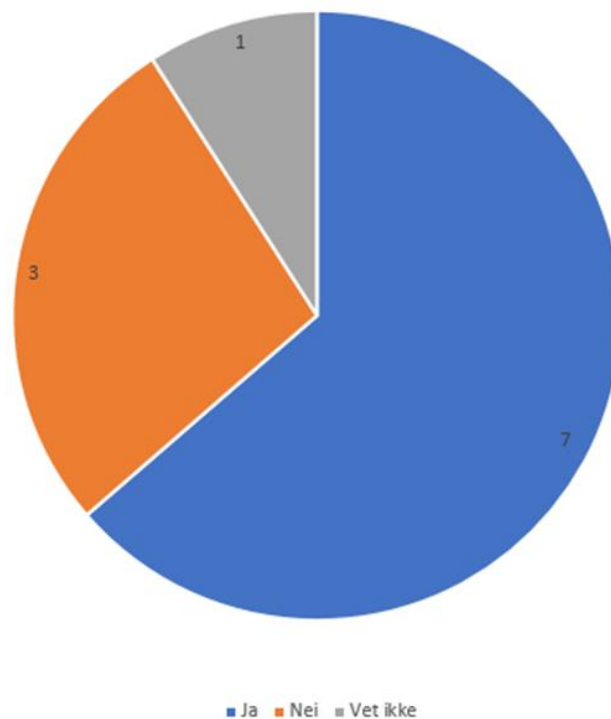
- Seks kommuner i Nord-Østerdalen og seks kommuner i Valdresregionen. Prosjektgruppe: Innlandet fylkeskommune, Statsforvalteren i Innlandet og Husbanken øst

Opplever du at det er behov for nye tidsmessige boliger i kommunens administrasjonssenter/ grender?

Finnes det annen, sentral, ledig bygningsmasse som kan egne seg for ombygging til boliger?

Initiativ fra Ordfører i Folldal-

Notat til Husbanken, oktober 2022

Hva er det unike i å bygge om «Verket» skole?

Bærekraft – «Det er lite samfunnsøkonomisk å bruke flere millioner på sanering, når det er bygg som har et potensial ved rehabilitering og ombygging».

Gjenbruk – «i stedet for å bygge nytt. Vi får nyttiggjort oss infrastrukturen som allerede ligger der.»

Flerbruk – «vi kan kombinere nybygde leiligheter med Frivillighetens hus. Det vil gjøre det trygt å bo der, beboerne kan hjelpe hverandre, aktivitet rett i nærheten, møteplass for de i leilighetene og andre.»

Stedsutvikling – sentrumsutvikling – «vi jobber med å utvikle sentrum. Verket skole står som et spøkelseshus litt i utkanten av sentrum. Det har i flere år vært snakket om at vi må finne ei løsning - nå er den her, etter min mening».

➤ Det vi nå trenger er handling, mens boligutbyggere er positive og innstilte på samarbeid.

Prosjektet «Leiligheter i gamle institusjonsbygg»

Tilskudd i 2023, til tre mulighetsanalyser:

Fjellvik forsamlingshus
Sør-Aurdal

Verket skole
Folldal

Bergset alders- og sykehjem
Rendalen

Fasade

Illustrasjon: Vignæs + Kosberg ++ arkitekter

Statsforvalteren i Innlandet

Husbanken

Innlandet
fylkeskommune

Kontaktopplysninger, kommunekontakt i Husbanken:

Os kommune

Tolga kommune

Tynset kommune

Rendalen kommune

Alvdal kommune

Folldal kommune

Kommunekontakt: Lars K. Halleraker, lars.halleraker@husbanken.no

Felleskap og Mestring-Bo trygt hjemme

Meld. St. 24

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Felleskap og meistring

Bu trygt heime

Statsforvalteren i Innlandet

04.12.2024

Meld.St. 15 (2017-2018) Leve hele livet-En kvalitetsreform for eldre

Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge.

Reformen hadde som mål å bidra til:

- ✓ At eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det
- ✓ At pårørende kan bidra uten at de blir utslitt
- ✓ At ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene.

Satsningsområder har vært, Aktivitet og fellesskap, Mat og måltider, Helsehjelp, Sammenheng og overganger i tjenestene.

Meld. St. 24 (2022–2023) Fellesskap og mestring – Bo trygt hjemme

Samlet innsats for et meir aldersvennlig samfunn preget av åpenhet, trygghet og fellesskap.

- ✓ 2024-2028
- ✓ Helsedirektoratet er koordinator
- ✓ Samarbeid mellom: Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kommunal- og distriktssdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet, Samferdselsdepartementet, Landbruksdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet

Mål for ny satsning: Gjøre det trygt å bo lenger hjemme, og sikre bærekraft gjennom planlegging, forebygging og målrettede tjenester

Levende lokalsamfunn

- ✓ Bygge ned digitale barrierer for eldre
- ✓ Aldersvennlig transport
- ✓ Gjennomføre en nasjonal eldreuke
- ✓ Oppfordre kommunene til lokal frivillighetspolitikk

- ✓ Videreføre Senteret for et aldersvennlig Norge:
 - Sosiale møteplasser
 - Mobilisering av eldrekraften
 - Samskaping og partnerskap
 - Planlegging av egen alderdom

Boligtilpasning og planlegging

- ✓ Styrke Husbankens veiledningsrolle
- ✓ Utrede hvordan boligrådgivning i kommunene kan styrkes
- ✓ Gjennomføre en informasjonskampanje
- ✓ Gjøre startlån bedre kjent blant eldre
- ✓ Legge til rette for økt bygging av trygghetsboliger
- ✓ Ta initiativ til et erfaringsnettverk for utviklingen av aldersvennlige boliger
- ✓ Eldreboligprogram: Planlegging og boligrådgivning, Trygghetsboliger, Flere aldersvennlige boliger

Kompetente og myndiggjorte medarbeidere

- ✓ Jobbe frem og spre modeller som stimulerer til økt grunnbemanning og redusert vikarbruk
- ✓ Vurdere veiledningsordninger for studenter og nyutdannede
- ✓ Utarbeide en ny nettbasert lederstøtte
- ✓ Støtte utvikling av kunnskaps- og støttesystem for kommunene
- ✓ Utvide Tørn

Trygghet for tjenester og støtte til pårørende

- ✓ Utrede en nasjonal aktivitetsgaranti
 - ✓ Samarbeidsprosjekt med kommunesektoren og frivilligheten om fleksible dagaktivitetstilbud for personer med demens
 - ✓ Stimulere til at flere tar i bruk forebyggende hjemmebesøk
 - ✓ Bidra til økt utbygging av heldøgns omsorgsplasser
 - ✓ Etablere en helseteknologiordning
-
- ✓ Den nye hjemmetjenesten, Aktivitetstilbud, Gode vedtak, Helseteknologiordning, Heldøgns omsorgsplasser, Pårørendeavtaler

Fra en satsning til en annen

- ✓ Utfordringsbilde endrer seg ikke selv om vi har en annen regjering siden LHL og ny politikk
- ✓ Fokus på å anerkjenne det arbeide som gjøres og har blitt gjort i kommunene
- ✓ Intensjonen er at arbeidet med Bo trygt hjemme skal bygge videre på det arbeidet som allerede er startet, samt videreføre og videreutvikle eksisterende tiltak

De viktigste reelle endringene med Bo trygt hjemme er:

Tverrsektorielt samarbeid, Større fokus på bolig, Fokus på forebyggende/helsefremmende arbeid

Oppdrag fra Helsedirektoratet

- ✓ Planlegge en intern organisering av arbeidet med reformen, som muliggjør oppfølging på tvers av sektorer og utnytter alle relevante kanaler og møteplasser ut mot kommunene
 - ✓ Etablerer strukturer for samarbeid og samordning
 - ✓ Bo trygt hjemme-reformen har et bredt, tverrsektorielt nedslagsfelt i kommunene og embetene må rigge seg i tråd med dette
- ✓ Kartlegge hvilke aktører som vil være de mest relevante å samarbeide med og samordne seg mot i sin region

Organisering SFIN

- ✓ Oppdragene løses i dialog mellom Helsedirektoratet og det enkelte embete
- ✓ Tverrsektoriell arbeidsgruppe hos SFIN
- ✓ Vurderer å benytte eksisterende samarbeidsfora i embetet
- ✓ Arbeid med å kartlegge eventuelle samarbeidspartnere

Referanser

Helsedirektoratet 1 (2023): *»Leve hele livet - samling med regionalt støtteapparat» 29.8.23, presentasjon fra Sandro Moe Melgalvis, Helse og omsorgsdepartementet.*

Helsedirektoratet 2 (2023): *»Digital samling for Statsforvalterne» 24.10.23, presentasjon fra Thorstein Ouren, Helsedirektoratet.*

Helsedirektoratet 3 (2024): *»Konkretisering av to oppdrag i 2024 knyttet til Bo trygt hjemme-reformen», Helsedirektoratet.*

Regjeringen 1 (2023): <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/innsikt/leve-hele-livet/id2547684/>, hentet 19.10.23 kl 14.14

Regjeringen 2 (2023): [Regjeringen la fram ny eldrereform - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/eldre/ny-eldrereform/id2547684/), hentet 24.10.23 kl 13.28